

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Facilis Et Succincta S.S. Canonum Doctrina

Pirhing, Ehrenreich

Dilingæ, 1690

§. V. An obligent Leges, seu Coastitutiones usu non receptæ?

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61641](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61641)

fas orbis universi Romam delatas, juxta Constitutiones Pontificias Romae promulgatas decidens) ita tamen, ut quantum est ex se, ubique terrarum vim obligandi habeant, remotos vero & longius à Curia absentes, post tempus moraliter necessarium & sufficiens, ut lex promulgata in eorum notitiam devenire possit, spectata scilicet distantia locorum à Curia *c. 1. §. nec obstaret. De conse. concess. prebend. in 6.* cum modo impossibili lex obligare non possit; & hinc in effectu, nec quoad poenam, nec quoad culpam bonam fidem ignorantes promulgationem obligat.

Aliorum denique inferiorum Magistratum tam Ecclesiasticorum quam secularium leges, statim post earum promulgationem in Curia Principis vel Ecclesia Matrice, aut alio loco publico, secundum morem Patriae, vel Regionis factam, obligant, nisi aliud exprimat; neque enim aut leges positivae aliud requirunt, aut requirere videtur legislatorum talium jurisdicatio, quae tam ampla non est, ut peculiarem promulgationem in pluribus locis ad inducendam obligationem exigat.

Si vero sint leges irritantes contra us, vel alios actus &c. non prius obligant, saltem ex aequitate, si irritent contractum, jure naturali, vel divino validum, quam in singulis Provinciis, aut Diocesis, promulgatae sint, vel saltem alia via communiter sciuntur (ut ne scilicet, plus obfint, quam profint bono publico) nisi versentur circa beneficia, Professionem Religiosam, aut similes materias vel actus, in quibus Pontifex plenum jus habet disponendi, quae leges statim post promulgationem in Curia factam obli-

gant, ob plenam Pontificis circa tales res disponendi potestatem.

§. V.

An Obligent Leges, seu Constitutiones usum non receptae?

Leges & Constitutiones Canonicae post promulgationem, statim quidem obligant subditos ad eas acceptandas, tum quod sit ex parte legislatoris potestas obligandi subditos independentem ab horum acceptatione (ut ne vana illa sit & inefficax, si à populi consensu & acceptatione dependeat) *l. i. ff. de Constit. Princip. §. sed & quod Principi. Can. 1. Dist. 20.* tum quod merito hanc ipsam voluntatem taliter obligandi censeatur habere legislator, non tantum absolute loquens, praecipiens, & obligans, sed quod hoc magis expedire bono communi censeatur (nisi aliam suam voluntatem exprimat, qui legem tulit; vel à populo restricta illi potestas fuerit, dependens à populi acceptatione, quoad leges obligantes, quod de legislatore Civili quidem, non autem de Summo Pontifice dici potest) si tamen Constitutio talis vel lex, ex rationabili causa, ab initio non fuit recepta, nec observata, à tota Communitate aliqua, vel à majore illius parte, tandem definit respectu illorum obligare *argu. c. ult. de consuet.* (si enim Constitutio, vel lex talis, recepta, & observata ab initio, abrogari tamen potest juxta *relat. c. per contrariam consuetudinem*, poterit multo magis per talem non usum tolli lex nunquam in usum deducta, sive nunquam recepta) & ita quidem, ut ad talis legis nunc receptae ablationem, sive fiat haec sciente, sive ignorante Principe, non requiratur certum tempus, sed sufficiat repugnancia

tia populi, per actus legi contrarios in numero sufficiente, juxta arbitrium prudentium positos; cum Princeps, quamvis ignoret subditorum non usum, semper tamen censeatur habere illam voluntatem: quod nolit obligare, contra morem, seu usum populi. *Argu. c. 1. de consuet. in 6.* & virtualiter illam legem revocare censeatur, quæ facta est populo inutilis.

§. VI.

An Leges seu Constitutiones Canonica vel Civiles obligent etiam ignorantes?

Resp. I. Ignorantes invincibiliter legem promulgatam non obligari (in actu secundo) ad legis talis observacionem *Argu. c. 2. h. r.* (ubi enim invincibilis ignorantia, non potest committi culpa, cum ignorantia tollat voluntarium, ad omnem culpam requisitum) nisi lex esset præcisè irritans v. g. actum aliquem, certam præscribens formam &c. quo in casu contra talem legem præcisè irritantem factus actus nullus esset, quamvis cum invincibili ignorantia positus fuisset, cum irritatio talis non sit pœnalis culpam supponens, sed statuens certam formam pro bono communi.

Resp. II. Statutum etiam esse de jure Canonico *in c. 2. h. r. in 6.* ut sententiis quibuscunque (quæ animam ligant, censuris v. g.) non ligentur ignorantes, nisi crassa aut supina fuerit eorum ignorantia; non tantùm bono animatum exigente taliter non ligari ignorantes tales, sed ipsâ etiam censurarum naturâ, quæ non incurri solent, nisi à contumacibus, ubi autem est ignorantia invincibilis, ibi contumacia locum non habet.

§. VII.

An Lex vel Statutum obliget subditos extra territorium statuentis existentes?

Resp. Non ligari subditos statutis aut legibus, si extra territorium statuentis existant *c. 2. §. Statuto h. r. in 6.* (cum nemo possit extra terminos suæ jurisdictionis eam extendere) & consequenter puniri non possunt, si extra territorium statuentis contra statuta illius faciant (cum *extra territorium jus dicenti impune non pareatur*) nisi persona quidem extra territorium existat, actio verò, quæ ponitur aut omittitur, in ipso territorio poni aut omitti censeatur; vel res circa quam fit operatio, in ipso territorio existat; vel denique bonum & commodum ipsius territorii principaliter respiciat statutum tale, ut contra agens graviter illud lædat: His enim in casibus etiam extra territorium existentes, & contra statutum in suo territorio latum operantes delinquent; & pœnam in territorio statutam incurrunt Beneficiati, à suis Ecclesiis longiore tempore absentes, quam per statutum sui territorii liceat (cum residentiam omittant ibi, ubi Beneficium habeat) & qui extra territorium existentes, delictum quidem extra illud inchoant, intra illud tamen consumant, sagittam v. g. emittendo extra territorium, occidendo tamen hominem in ipso territorio existentem; & quibus prohibetur ob bonum Patriæ, extra territorium negotiari, frumentum exportare, cum hi non censeantur simpliciter extra territorium delinquere.

B 3

Resp II.